

Zemlje partner 80. Međunarodnog poljoprivrednog sajma u Novom Sadu bila je Republika Hrvatska. Zajednička decenijska istorijska, privredna, razvojna i svaka druga bliskost ove dve zemlje učinila je da se i u sadašnjem, ali još više u budućem vremenu naslanjaju jedna na drugu. Republika Hrvatska 1. jula postaje članica EU i izlazi iz CEFTA-e.

Republici Srbiji će, u vreme dobijanja datuma, ali i kasnije, biti dragocena njena iskustva na putu ka EU. Robna razmena Srbije i Hrvatske u poslednjih deset godina povećana je više od sedam puta, i uz poljoprivredu, u robnoj razmeni Srbije sa Hrvatskom dominiraju metalska, elektro i hemijska industrija, a ističe se mogućnost za produbljivanje regionalne privredne saradnje i zajednički nastup na trećim tržištima.

Graciano Prekalj, direktor Agencije za ruralni razvoj Istarske županije "Istra" d.o.o. bio je gost Poljoprivrednog sajma i jedan od onih nosioca pozitivnih znanja i iskustava u predstavljanju primera dobre prakse.

-Istra d.o.o. je Agencija koja je 100% u vlasništvu Istarske županije i zadužena je za razvoj ruralnih prostora Istarske županije. Agencija Istra d.o.o. je takođe zadužena za razvoj novih proizvoda koji se baziraju na istarskim autohtonim biljnim i životinjskim vrstama, pre svega istarskog goveda, istarske ovce, istarske koze, istarskog magarca i pršuta, koje imaju oznaku izvornosti, ali isto tako i određenih proizvoda na bazi biljnih vrsta - vina, rakija i maslinovih ulja, koji su po kvalitetu prepoznatljivi na širem prostoru. Isto tako, Agencija ima vlastite proizvodne pogone i 240 grla istarskog goveda od ukupne populacije od 1.600 grla. Upravo na tom projektu, Agencija je pokazala kako je potrebno štititi određenu rasu goveda koja je 1990. godine bila u izumiranju, a 50-tih godina prošlog veka bilo je preko 50.000 grla, jer je to tada bila radna stoka. Kako je u poljoprivredu ušao traktor, tako je 1990. godine ostalo samo 120 grla stoke, što je bio veliki alarm za uzbunu zbog činjenice da je vrlo lako mogla nestati kao rasa sa lica zemlje. Tada je osnovan Savez uzgajivača istarskog goveda, a Republika Hrvatska je dala državne podsticaje, koji su u jednom momentu bili i 1.000 evra po rasplodnom grlu. Međutim, sve to nije bilo dovoljno da se rasa sačuva, tako da je od 1993. do 2005. godine populacija sa 120 narasla na 500 grla, a od tada, od 2005. godine, kada je Agencija pokrenula ovaj program trajne gospodarske valorizacije i zaštite te stare rase, njen broj se povećao na preko 1.600 grla. To je jedan od modela koji je podržan kroz javni sektor, na način da je 30% veća otkupna cena za tu rasu koju je osigurala Istarska županija po svom proračunu. To je omogućilo da se preduzetnici na gospodarskim principima bave tom rasom, jer je na tržištu više rasa koje daju više mleka i više mesa, ali mi smo želeli zaštititi tu rasu kroz valorizaciju i mesa i mesnih prerađevina. S toga smo se i na ovom Sajmu pojavili sa proizvodima koji su napravljeni u našim pogonima. To su jedinstveni primeri u Hrvatskoj gde Agencija u javnom vlasništvu ima vlastitu

stoku, pogon za preradu mesa, distribuciju mesa i sve do edukacije kuvara i restorana koji žele koristiti to meso u svojim objektima. Godišnje se takođe, održavaju edukacije i označavanje objekata i na taj način imamo jednu sledivost od uzgoja pa do samog stola. Sada smo započeli rad i na razvojnim centrima, u sklopu kojih ćemo raditi i edukacije profesionalnih kuvara i kuvara amatera. Ono što se pojavljuje kao novina je potreba da se osim struke počinju educirati i sami potrošači, jer ukoliko potrošači nemaju prepoznatljivost ili ne znaju razliku između dobrog i lošeg proizvoda onda će vrlo teško dati više novaca za dobar proizvod. Naša motivacija je bila npr. kod istarskog goveda da se osigura 30% veća cena kod otkupa te stoke, što je uticalo da se više preduzetnika počne time baviti. Sa druge strane kao javna institucija, želimo kroz razvojne centre osigurati infrastrukturu, da bi se preduzetnici kvalitetno mogli baviti tom delatnošću, i to u svim sektorima za koje smo ocenili da su strateški važni za Istarsku županiju, a to je pre svega sektor vinogradarstva i vinarstva, sektor maslinarstva, istarski pršut kao proizvod sa oznakom geografskog porekla. Vrlo je važno to sve zajedno podići na nivo kvalitetnog proizvoda, a nakon toga vrlo je važno i izbrendirati sve te proizvode, a mi smo prvi u Hrvatskoj započeli sa integralnim bredniranjem istarskih autohtonih proizvoda na način da im damo dodatnu vrednost u njihovoj sinergiji zajedničkog predstavljanja, jer se svi ti proizvodi na kraju nađu na trpezi. Više kvalitetnih proizvoda na stolu daje dodatnu vrednost području iz kojeg dolaze, u ovom slučaju, iz područja Istre. Na taj način se sa jedne strane omogućava veća i bolja gastronomska ponuda, ali i proizvodnja za lokalno tržište. I samo činjenica da ako je nešto dobro da onda traži i mogućnost da se to prezentira na širem tržištu, a ulaskom Republike Hrvatske u EU, definitivno se otvara jedan novi prostor gde ima mesta za visokokvalitetne proizvode koji imaju i adekvatne cene.

Činjenica je da je Istra premalo područje da bi moglo proizvoditi velike serije niskih cena. I mi smo odustali od te ideje, ali zato želimo da svi naši proizvodi budu što većeg kvaliteta zbog činjenice da ukoliko nemaju visok kvalitet i adekvatne cene, neće moći opstati u proizvodnji.

Pored dobre hrane, masline, Istra obiluje i kvalitetnim vinima. Što se tiče vinogradarstva i vinarstva jedan veliki iskorak je u Istri napravljen još 1993. godine kada je osnovana Udruga vinogradara i vinara Istre "Vinistra", ustanovljen prvi Sajak vina i ocenjivanje kvaliteta vina. Mi smo kroz naše Udruženje i manifestacije koje se dešavaju na području Istre vezane za vino i vinarstvo, postigli da naša vina koja se proizvode uglavnom od autohtonih sorti (Istarska Malvazija i Teran), na neki način postanu prepoznatljivi proizvod Istre i cene vina koje su vezane i za njegov kvalitet omogućavaju našim vinarima da se mogu kvalitetno baviti tim sektorom i opstati na tržištu, koje jako dobro ume da prepozna, pogotovo kada su u pitanju vina, i oceni koliko je neki proizvod dobar i da li se za njega isplati dati tu cenu - zaključio je gospodin Graciano Prekalj.

